

**Stanowisko Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej dotyczące
uzasadnionych przypadków braku instalacji Liczników Zdalnego Odczytu (LZO) w stacjach
elektroenergetycznych transformujących średnie napięcie na niskie (stacje SN/nN)**

Poznań, 31.12.2025 r.

Działania operatorów systemów dystrybucyjnych (OSD) w zakresie instalacji LZO w stacjach SN/nn są prowadzone w sposób kompleksowy, zgodnie z wymaganiami ustaw: Prawo energetyczne, Prawo budowlane, Prawo zamówień publicznych oraz innych przepisów prawnych i procedur wewnętrznych obowiązujących w OSD.

Instalacja LZO w stacjach SN/nN wymaga ich wcześniejszej modernizacji, gdyż większość z nich była budowana przed rokiem 2014, kiedy opomiarowanie stacji SN/nN nie było wymagane. Modernizacja ta wiąże się z okresowym wyłączeniem napięcia zasilającego danej stacji, instalacją przekładników prądowych, szafy pomiarowej wraz z osprzętem, zabezpieczeniami, urządzeń i instalacji do zdalnej transmisji danych wraz z torem antenowym itp. Dopiero po przeprowadzonej modernizacji można zainstalować LZO spełniający wymagania Rozporządzenia w sprawie systemu pomiarowego.

Prowadzenie prac modernizacyjnych stacji SN/nN w celu instalacji LZO dla pewnej niewielkiej liczby stacji SN/nN, ze względów technicznych lub ze względu na brak dostępu do stacji, jest niemożliwe do wykonania w wyznaczonym terminie ustawowym, tj. 31.12.2025 r.

Art. 56 ust. 1 pkt 30d ustawy - Prawo energetyczne wskazuje, że istnieją uzasadnione powody, dla których OSD mogą nie zainstalować LZO na stacjach SN/nN zgodnie z harmonogramem określonym w art. 11t ust. 1-3 tej ustawy. W związku z powyższymi postanowieniami ustawy - Prawo energetyczne, PTPIREE przedstawia przypadki, które stanowią uzasadnione powody niezainstalowania LZO na stacjach SN/nN:

- **Stacje wbudowane w budynki lub „obudowane”** z wszystkich stron innymi budynkami lub budowlami, co uniemożliwia ich rozbudowę o niezbędną infrastrukturę techniczną pozwalającą na instalację LZO oraz aparatury zapewniającej łączność z LZO. Stacje takie są już w pełni zabudowane wewnątrz i w ich wnętrzu nie ma miejsca na instalację niezbędnej infrastruktury technicznej do montażu LZO (konieczny jest montaż na stacji zewnętrznej szafki na całą aparaturę związaną z instalacją LZO). W przypadku stacji wbudowanych w budynki lub „obudowanych” z wszystkich stron, nie ma fizycznej możliwości zamontowania zewnętrznej infrastruktury technicznej,
- **Stacje podziemne**, w których wnętrzu nie ma miejsca na rozbudowę o niezbędną infrastrukturę techniczną pozwalającą na instalację LZO, a jednocześnie występuje brak możliwości ich rozbudowy. W przypadku podziemnych stacji SN/nN często występuje również brak możliwości instalacji zewnętrznych anten GSM, niezbędnych do zapewnienia transmisji danych z LZO,
- **Stacje, których rozwiązanie techniczne** obecnych urządzeń elektroenergetycznych (w tym np. szerokość szyn) nie pozwala na montaż przekładników prądowych,
- **Stacje zlokalizowane na terenach zabytkowych**, z których część to stacje podziemne lub wbudowane w budynki lub też budowane na podstawie ścisłych wytycznych konserwatora zabytków bez możliwości modyfikacji wyglądu elewacji, w wielu przypadkach brak jest możliwości instalacji elementów zewnętrznych koniecznych dla komunikacji np. anteny (brak zgody konserwatora zabytków lub władz miejskich),
- **Brak dostępu do stacji elektroenergetycznych** - dotyczy stacji posadowionych na gruncie właścicieli zewnętrznych, którzy nie dopuszczają przedstawicieli OSD do takich stacji, a tym

bardziej nie pozwalają na ich rozbudowę w celu instalacji LZO oraz niezbędnej infrastruktury. Przepisy dotyczące obowiązku instalacji LZO na stacjach SN/nN, w przypadku blokowania przez właściciela terenu dostępu do stacji lub potrzeby jej rozbudowy, nie dają OSD prawa do skorzystania z innych przepisów w zakresie ograniczenia prawa własności gruntu lub skorzystania z asysty Policji. Prowadzone są postępowania sądowe pomiędzy OSD a właścicielami gruntów, na których posadowiona jest stacja SN/nN, o ustanowienie praw do korzystania z danego terenu, na którym posadowiona jest stacja SN/nN. Na etapie prowadzonych postępowań sądowych i do czasu ich zakończenia, sądy wydają postanowienia o zabezpieczeniu dla OSD w celu bieżącego prowadzenia prac eksploatacyjnych, jednakże bez prowadzenia jakichkolwiek prac modernizacyjnych lub inwestycyjnych na wskazanej stacji SN/nN. Powyższe zabezpieczenie prawne uniemożliwia OSD realizację obowiązku ustawowego wynikającego z uPE.

Mając na uwadze powyższe w pełni uzasadnione przypadki braku możliwości zainstalowania LZO na stacjach SN/nN, pomimo intensywnych działań OSD, część stacji elektroenergetycznych transformujących średnie napięcie na niskie napięcie nie będzie zmodernizowana w oczekiwanym terminie, a tym samym nie będą one posiadały zainstalowanego LZO, w terminie wymaganym zapisami art. 11t ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.
